

Bestuurlijke reactie op de ontwerp provinciale Omgevingsverordening, gemeente Heerhugowaard 4 maart 2020

~~Allereerst zijn wij verheugd over de manier waarop de gemeenten tijdens het ambtelijke traject geïnformeerd en betrokken zijn geweest bij deze totstandkoming van de provinciale Omgevingsverordening. Wij zijn hier ambtelijk actief bij betrokken.~~

~~De regio Alkmaar heeft te maken met woningnood. Deze omgevingsverordening biedt tot onze teleurstelling geen handvatten om dit probleem voortvarend aan te pakken. Wij zien weinig ruimte voor maatwerk en met de nu voorgestelde beschermingsregimes en instructieregels worden onnodig beperkingen opgelegd voor zowel nieuwe (stedelijke) ontwikkelingen als kleinschalige ontwikkelingen. Dit heeft behoorlijke consequenties voor (versnelling van) de woningbouwproductie in Regio Alkmaar.~~

Proces

Wij willen ~~echter wel graag~~ een opmerking maken over het tot nu toe gelopen proces, en dan met name de planning. Door enkele gemeenteraden is in 2019 een motie aangenomen om er bij het provinciaal bestuur op aan te dringen dat de ontwerp provinciale omgevingsverordening gedurende een periode van 4 maanden ter consultatie zou worden voorgelegd aan het gemeentebestuur, zodat zij in die periode de gelegenheid hebben hun zienswijzen uit te brengen.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben daarop gereageerd begrip te hebben voor het verzoek van de gemeenteraden om meer tijd te nemen om een zienswijze in te dienen, maar was echter niet van plan af te wijken van de gebruikelijke 6 weken terinzagelegging. Om toch enigszins tegemoet te komen aan de wens van de desbetreffende gemeenteraden, is indertijd gecommuniceerd dat de Omgevingsverordening in de periode vóór de formele terinzagelegging gebruikt kon worden om de zienswijze alvast voor te bereiden. Met het uitstel van de besluitvorming in Gedeputeerde Staten van november 2019 naar februari 2020 is deze termijn dusdanig ingekort dat het ophalen van een gewenste reactie door de gemeenteraden nagenoeg onhaalbaar is geworden. Een gemeenschappelijke reactie van Holland boven Amsterdam is hiermee onmogelijk geworden.

De Omgevingsverordening bevat immers alle provinciale juridische regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving, die bindend zijn voor gemeenten. Een zorgvuldig afgestemde bestuurlijke reactie is, zoals collegiaal bestuur betaamt, zeer belangrijk en een gedragen regionale reactie wordt op deze manier onmogelijk gemaakt.

Provinciale Staten organiseren in mei dan wel juni nog een hoorzitting voor raadsleden voor behandeling van de Omgevingsverordening in de Statencommissie. Aangezien dit ruim buiten de zienswijzeperiode valt, vragen wij ons af hoe eventuele op- en aanmerkingen van raadsleden nog kunnen worden verwerkt in de provinciale Omgevingsverordening.

Participatie en consultatie

Voorafgaand aan het besluit van Gedeputeerde Staten over de ontwerp-Omgevingsverordening is er een ambtelijke consultatieronde geweest en hebben wij onze reacties in kunnen dienen. Wij vinden het opmerkelijk dat er geen gedetailleerde reactie is gegeven op de ambtelijke consultatie aangaande de concept-Omgevingsverordening alsmede op de consultatie Bijzonder Provinciaal Landschap. Deze reacties zijn breed opgehaald door de provincie. Het voelt als een teleurstelling en niet passend bij de intentie om samen te werken aan de Omgevingsverordening. De gemeenten zijn verantwoordelijke partijen in de toepassing van de Omgevingsverordening bijvoorbeeld in rechtszaken en overige juridische aangelegenheden. Als met deze signalen door de provincie niets wordt gedaan, wordt daarmee niet gehandeld in de geest van de Omgevingswet.

De Omgevingswet vormt de basis voor de integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Het gaat daarbij om het bewaken van de balans tussen het beschermen en benutten van die leefomgeving. Uitgangspunt is minder regels, meer ruimte voor initiatieven, lokaal maatwerk en vertrouwen. In lijn met de Omgevingswet gaat ook de sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie NH2050 uit van het principe 'Lokaal wat kan, regionaal wat moet'. Volgens de toelichting bij de Omgevingsverordening is de insteek regels te stellen die meer gericht zijn op het hoe (hoe kom je tot een goede fysieke leefomgeving) dan op het wat (verbodsbepalingen en uitzonderingen daarop). Regels dus die zich meer richten op het doel, dan op het middel, uitgaande van kwalitatieve normen. In de regels zou meer ruimte worden geboden voor maatwerk en bestuurlijke afwegingsruimte.

Wij zijn groot voorstander van die sturingsfilosofie, maar constateren ook dat de gekozen uitwerking in de instructieregels in de Omgevingsverordening hier niet geheel aan voldoet. Met name vragen wij aandacht voor de regels inzake nieuwe stedelijke ontwikkelingen, kleinschalige woningbouwontwikkelingen, duurzame energie en het (beschermd) landelijk gebied. Het gaat om zowel de instructieregels als de vertaling daarvan op de kaart.

We zijn blij met de gekozen benaderingswijze om te komen tot een vereenvoudiging van het landschappelijk beleid met minder regimes. Ook kunnen we ons op hoofdlijnen vinden in het ontwikkelprincipe uit de Omgevingsvisie dat wonen en werken zoveel mogelijk binnenstedelijk wordt gerealiseerd en geconcentreerd. Net als u zien wij de bescherming van het landschap als een belangrijke verantwoordelijkheid. Wij staan als regio echter ook voor een belangrijke opgave waar het gaat om woningbouwbehoefte, energietransitie en klimaatadaptatie. Met de nu voorgestelde beschermingsregimes en instructieregels worden onnodig beperkingen opgelegd voor zowel nieuwe (stedelijke) ontwikkelingen als kleinschalige ontwikkelingen.

Woonakkoorden (regionale schriftelijke afspraken)

In uw 'Coalitieakkoord 2019-2023 Duurzaam doorpakken!' geeft u aan dat de vraag naar betaalbare woningen in onze provincie groot is en nog steeds toe neemt. U vindt het belangrijk om in deze behoefte te voorzien en de woningbouwproductie te versnellen. Ook met de Woningbouwafspraken en programmering Regio Alkmaar (7 februari 2019) zet Regio Alkmaar samen met de Woningmakers en de provincie Noord-Holland in op versnellen:

"Afspraak 1: Het bouwtempo moet stevig omhoog om de huidige druk op de markt het hoofd te bieden." Tot onze teleurstelling biedt de ontwerp-Omgevingsverordening geen handvatten om de woningbouw te versnellen. In tegendeel.

Door de kleine kernen en lintbebouwing als landelijk gebied aan te wijzen wordt ten opzichte van de huidige regels de ruimte voor ontwikkeling in die gebieden ingeperkt. Onder het huidige regime zijn, gelet op de geldende jurisprudentie, op die locaties nu immers wel nieuwe stedelijke ontwikkelingen toegestaan omdat deze vallen binnen de definitie BSG onder de Wro. Ook in de ambtelijke consultatie is hier uitvoerig over gesproken. Er wordt in de toelichting aangegeven dat meer ruimte wordt geboden voor kleinschalige woningbouw, maar die ruimte is zeer beperkt en biedt onvoldoende mogelijkheden voor lokaal maatwerk. In de ontwerp-Omgevingsverordening is nu bepaald dat zelfs kleinschalige stedelijke ontwikkelingen (tot en met 11 woningen) binnen de kernen, in overeenstemming moeten zijn met de binnen de regio gemaakt schriftelijke afspraken (art 6.4 lid 2). Dit is niet bevorderlijk voor de versnelling van de woningbouw. Regio Alkmaar heeft met de regionale woningbouwafspraken en programmering juist afgesproken om kleine woningbouwontwikkelingen niet af te stemmen. Afstemming leidt niet alleen tot vertraging, maar is ook ondoenlijk. Een splitsing van een appartement binnen een woonkern bijvoorbeeld zal nu onder de restrictie van deze regionale schriftelijke afspraken vallen. Bovendien heeft het realiseren van enkele woningen in de ene gemeente geen relatie met woningbouw in een andere gemeente. Dit soort ontwikkelingen concurreren niet met elkaar. Daarnaast zijn deze dermate klein dat gemeenten onderling hier ook niets van "vinden".

Volgens de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (LDV) hoeft bij ontwikkelingen tot en met 11 woningen niet aangetoond te worden dat deze voorzien in een behoefte (regionale behoefte is uit LDV sinds 2017). In de ontwerp-Omgevingsverordening moet dat wel. Deze extra drempel ten opzichte van de LDV zorgt niet voor versoepeling van realisatie van kleinschalige woningbouwprojecten. **Wij begrijpen niet hoe deze regel, die een verzwaaring is t.o.v. van de huidige Provinciale Ruimtelijke Verordening, zich verhoudt tot de gespannen woningmarkt. Voor ons is het onbegrijpelijk dat deze regel nu ook binnenstedelijk wordt opgelegd en getuigt niet van vertrouwen in gemeentelijke overheden. Wij verzoeken u daarom deze bepaling uit de Omgevingsverordening te halen.**

Voor overige kleinschalige ontwikkelingen geldt dat er in het geheel geen ruimte voor maatwerk is als gevolg van de voorgestelde regel. Voor het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is wel gekozen voor een systematiek die ruimte voor maatwerk biedt, maar dat geldt enkel voor kleinschalige ontwikkelingen. Alleen indien sprake is van een groot openbaar belang bestaat de mogelijkheid om nieuwe stedelijke ontwikkelingen toe te staan. Dat biedt in de praktijk onvoldoende afwegingsruimte. Voor een groot deel betreft dit gebieden die ook op basis van de huidige regels al een streng beschermingsregime kennen. Juist de keuze voor een gedetailleerde omschrijving van de kernkwaliteiten zou ruimte moeten bieden voor vertrouwen in een lokale afweging, ook voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Bij de totstandkoming van de regels lijkt te zijn gekozen voor een puur landschappelijke benadering in plaats van de door de Omgevingswet gewenste integrale benadering. Hoewel wij begrijpen dat het beschermen van de landschappelijke waarden van groot belang is, hebben de nu voorgestelde instructieregels aanzienlijke gevolgen en wordt onvoldoende ruimte voor maatwerk geboden. De woningbouw wordt door deze instructieregels niet versnelt. Ook wij zijn zuinig op ons landelijk gebied, maar constateren ook dat de urgente woningbouwopgave niet geheel en ook niet tijdig (snel) binnenstedelijk opgelost kan worden. Er zijn dan ook diverse locaties buiten bebouwd gebied beoogd om in de urgente woonopgave te kunnen

voorzien. Dat deze nu onder Bijzonder Provinciaal Landschap vallen leidt er toe dat een deel van de woningbouwprojecten in de regionale woningprogrammering niet gerealiseerd kan worden. In combinatie met de PAS-problematiek leidt dit tot een forse afname van de woningproductie in de regio Alkmaar.

Wij zouden graag een aanpak vanuit de provincie zien die het samenwerken tussen overheden stimuleert en het vertrouwen dat daar bij hoort als uitgangspunt neemt.

GEMEENTE HEERHUGOWAARD		
Onderdeel	Opmerking	Voorstel tot wijziging
ALGEMEEN		
Focus-agenda Regio Alkmaar, OV-knooppuntontwikkeling, woningbouw-bid Noord-Holland Noord	Regio Alkmaar heeft in een gezamenlijke bestuurlijke agenda focus gelegd op de thema's Wonen, Energie & Innovatie en Bereikbaarheid. De regio heeft veel te bieden als het gaat om de woningnood die in onze regio én in en om de Metropoolregio Amsterdam steeds groter wordt. Noord-Holland Noord heeft daarom eerder een woningbouw-bid gedaan van zo'n 40.000 extra woningen. Regio Alkmaar voorziet met haar ambities en plannen in een groot deel van de invulling van dit bid. Nieuwbouwlocaties in en om OV-knooppunten staan bij ons voorop. Wij sluiten daarbij aan op het initiële coalitieakkoord en werken nu bovendien uit wat eerder in de intentieovereenkomst voor De Zaancorridor met elkaar is afgesproken. Een planologische verankering van deze bestuurlijke ambities én eerdere afspraken zien wij niet terug in de provinciale Omgevingsverordening. In en om het OV-knooppunt van Heerhugowaard en Langedijk (in een straal van 1.200 meter en 10 minuten fietsen) liggen namelijk voor ons evidente ontwikkellocaties, die een combinatie zijn van binnenstedelijk en buitenstedelijk gebied. Wij gaan ervan uit dat die ontwikkellocaties, conform de ambities, tot ontwikkeling komen. Het zijn versnellingslocaties voor woningbouw en stedelijke voorzieningen in Noord-Holland.	Focus-agenda Regio Alkmaar, OV-knooppuntontwikkeling, woningbouw-bid Noord-Holland Noord verankeren in provinciale Omgevingsverordening
Ruimte voor Ruimte regeling	Wat voor Heerhugowaard van belang is, en wat tevens al in de ambtelijke consultatie naar voren is gebracht, is om de Ruimte voor Ruimte regeling voort te zetten.	Ruimte voor Ruimte regeling voortzetten

	<p>De mogelijkheid die blijft bestaan om bij sloop van 1500 m² aan bedrijfsfuncties maximaal 2 woningen te realiseren, is wellicht voor een aantal ‘kleinschalige’ agrarische bedrijven voldoende, maar die aanvragen komen in de gemeente Heerhugowaard nauwelijks voor, die transformeren vaker. Juist om verspreid liggend glastuinbouw te saneren zijn wij van mening dat je niet wegkomt met deze regeling, aangezien de meeste bedrijven in Heerhugowaard in het landelijk gebied van behoorlijke omvang zijn, gemiddeld circa 1-4 hectare. De mogelijkheid tot transformatie van bedrijfsfuncties (bijvoorbeeld voormalig agrarisch bouwpercelen) in het landelijk gebied, ook buiten het Bijzonder Provinciaal Landschap, is niet mogelijk. We zouden graag zien dat de gemeente de ruimte krijgt om met inachtnaam van hetzelfde gedachtegoed (streven naar een beeldkwalitatieve verbetering) in soortgelijke situaties medewerking te verlenen aan bijvoorbeeld de realisering van meerdere woningen na sloop van voormalige bedrijfsbebouwing. Dit geeft de gemeente de ruimte om samen met de betrokken initiatiefnemer op zoek te gaan naar een situatie die de landschappelijke beeldkwaliteit vergroot. De gemeente is goed in staat om in voorkomende gevallen zelfstandig te beoordelen of er sprake kan zijn van een beeldkwalitatieve verbetering zonder dat er sprake is van een vergaand verdienmodel van initiatiefnemers. Voorts blijft er voor de provincie mede als gevolg van de in de huidige regeling opgenomen overlegmomenten voldoende grip en sturing op de zich aandienende situaties.</p>	
Regionale Energie Strategie (RES)	Regels aangaande wind- en zon-op-land zijn beleidsneutraal overgenomen in afwachting van de	

	uitkomsten van de RES. De verdere discussie over de uitkomsten van de RES en de vertaling daarvan in de omgevingsverordening volgen nog, maar dat is dus vooralsnog nu niet aan de orde.	
Hoofdstuk 4 Activiteiten in de fysieke leefomgeving		
Afdeling 4.6 Cultureel erfgoed	In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie wordt onderscheid gemaakt tussen stolpen en stolpstructuren. Voor Heerhugowaard is alleen de Jan Glijnisweg als stolpstructuur aangewezen. De Middenweg, Oostdijk, Veenhuizerweg en Groenedijk niet. Het is ons niet duidelijk waarom deze structuren niet zijn aangewezen.	Aanwijzen Middenweg, Oostdijk, Veenhuizerweg en Groenedijk als stolpstructuur
Afdeling 4.9 Vaarwegen	Rustenburg - Verlaat is onterecht niet benoemd als vaarweg.	Rustenburg - Verlaat verwerken als vaarweg
Hoofdstuk 6 Instructieregels		
Afdeling 6.1 Stedelijke functies	<p>In art. 6.2 wordt onder het 'oogmerk' onder andere verstaan; het voorkomen van overprogrammering. Hoe verhoudt zich dit met de (concept) woonagenda waarin is opgenomen dat er de komende 5 jaar minimaal 130% aan woningbouwaantallen gepland moet worden? In deze tijd met de huidige woningbouwbehoefte is er nauwelijks sprake van overprogrammering.</p> <p>Volgens art. 6.4 lid 2 moeten gemeenten in NHN ook kleinschalige woningbouwlocaties binnenstedelijk regionaal gaan afstemmen. Dit betekent dat onze huidige regionale afstemming niet voldoet aan artikel 6.3 lid 1, omdat we momenteel dit soort woningbouwlocaties niet hoeven af te stemmen.</p>	<p>Oogmerk 'overprogrammering' verduidelijken cq. schrappen.</p> <p>Artikel schrappen. Het is hoogst onwenselijk dat we elke kleinschalige binnenstedelijke woningbouwlocatie regionaal moeten afstemmen.</p>
Afdeling 6.4 Beschermd landelijk gebied		

<p>Paragraaf 6.4.2. Bijzonder provinciaal landschap</p>	<p>De gemeente stemt in met de toevoegingen Veenhuizen en Oterleek als Bijzonder Provinciaal Landschap.</p> <p>In de ambtelijke consultatie was slechts een deel van de polder Veenhuizen, namelijk ten zuiden van de Kerkweg opgenomen als Bijzonder Provinciaal Landschap. Naar onze mening zou de gehele polder Veenhuizen deel van de aanwijzing moeten uitmaken. De landschappelijke kwaliteit van het oude West-Friese land van Veenhuizen is gelegen in de historische en onregelmatige verkaveling (oude landen binnen de droogmakerij Heerhugowaard). Veenhuizen heeft haar karakter als open weidelandschap behouden. De aanwijzing van slechts een deel van de polder als BPL doet geen recht aan de aanwezige landschappelijke kwaliteit en openheid.</p> <p>Hoewel Oterleek behoort tot de gemeente Alkmaar (doch direct grenst aan Heerhugowaard) zien wij ook daar de landschappelijke kwaliteiten om deze aan te wijzen als Bijzonder Provinciaal Landschap.</p>	<p>Instemmen met het opnemen van de polder als geheel onder BPL Veenhuizen.</p>
	<p>De nadere toelichting op het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is onduidelijk. Bij de opsomming BPL-gebieden die nu geen specifiek beschermingsregime hebben, maar straks wel BPL worden begrensd wordt Veenhuizen (West-Friesland) niet genoemd. Bij de gebieden met een specifiek beschermingsregime die geen BPL worden staat de cryptische omschrijving 'tussen Heerhugowaard en Hoorn'. Het is ons onduidelijk wat hiermee wordt bedoeld. Koggenland? Bovendien is voor ons een belangrijk punt dat zowel op het niveau van het Bijzonder Provinciaal Landschap als</p>	<p>Verduidelijking toelichting Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) + beschrijven aanwezige landschappelijke kwaliteiten van gemeenten Langedijk en Heerhugowaard in BPL en Leidraad Landschap en Cultuurhistorie</p>

	in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard onbenoemd blijven en dat dit geen recht doet aan de aanwezige landschappelijke kwaliteit en openheid. De provinciale reactie daarop 'Alleen de gebieden die onder het beschermingsregime BPL vallen zijn beschreven' is voor ons onvoldoende en geeft geen antwoord op de kern van ons betoog.	
Afdeling 6.6 Klimaatadaptatie	Er is een extra artikel toegevoegd over klimaatadaptatie, maar dat past binnen ons eigen beleid en de voortgang met betrekking tot klimaatstresstesten en de dialoog die daarover ingepland wordt.	
Bijlagen		
Kaartviewers		
Landelijk gebied	<p>Spijtig genoeg is er geen aansluiting gezocht bij de gezamenlijk opgestelde en gedragen ambtelijk concept BSG regio kaart. Zo wordt met de gehanteerde uitgangspunten de lintbebouwing van de Middenweg niet gezien als BSG, noch de bebouwing in Verlaat (kern <500 woonadressen) en Oterleek.</p> <p>De in de ambtelijke consultatie doorgegeven gebieden Park van Luna (recreatief), Scheg (woningbouw), Beverkoog (industrieterrein) zijn op de kaart Landelijk gebied verwerkt. Dank daarvoor. Dat geldt echter nog niet voor alle gebieden. Op de kaart Landelijk gebied is dat nog niet gebeurd voor de woningbouwontwikkeling Reinderseiland. Datzelfde geldt voor de percelen ten noorden van de Krusemanlaan, ten oosten van de rotonde (woonzorgcomplex, begraafplaats, crematorium)'. 't Waarderhout wordt nu aangemerkt</p>	Verwerken gebieden Reinderseiland, percelen ten noorden van de Krusemanlaan / ten oosten van de rotonde (woonzorgcomplex, begraafplaats, crematorium) en 't Waarderhout op de kaartviewer landelijk gebied

	als landelijk gebied, maar heeft meer een recreatieve waarde dan een landschappelijke waarde.	
Glastuinbouwconcentratiegebied	De begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied is veel te grof. Zo valt het noordelijke deel van bedrijventerrein Zandhorst nu onder het glastuinbouwconcentratiegebied, als ook dorpskern De Noord en de provinciale weg. Dat moet veel nauwkeuriger, zeker als de kaart leidend is. Het glastuinbouwconcentratiegebied dient conform de laatste wijziging van Provinciale Staten in december 2018 te zijn.	Begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied aanpassen
Bijzonder Provinciaal Landschap	De begrenzing is wel nauwkeurig bij het Bijzonder Provinciaal Landschap Veenhuizen.	